

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

X. Tertium argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

*de clausula
quæ habetur
ad calcem li-
bri Job in
Editionibus
Septuaginta
Interpretum.*

quæ in codicibus Septuaginta Interpretum libro Jobi accusa est, quædam deprom-
serit Aristeas; an ex Aristeæ clausula illa prodierit: nec item, si eam compilavit Aristeas,
an à Mose, ut sensit Auctor posterioris Commentarii in Job, qui Origeni adscribitur;
an à Septuaginta ipsis Interpretibus, ut visum est Origeni in Epistola ad Africanum;
an ab Hellenistæ alicujus recentioris, aut alterius cujuscunque manu, Jobi libro adtex-
ta sit. Id aïo, clausulam istam, undecunque tandem extiterit, antiquissimam esse; à
Theodotione in suam Interpretationem fuisse receptam, ab Arabe itidem Interprete
in suam, à Pseudo-Origene in suos illos in Jobum Commentarios, & à Niceta in
suam Catenam, ac ejus Origenem, Chrysostomum, Hieronymum, Polychronium,
& Olympiodorum meminisse; & in omnibus denique vel antiquissimis Codicibus
& Olympiodorum meminisse; & in omnibus denique vel antiquissimis Codicibus
exemplaribus, Ecclesiæ tamen, ut testatur Olympiodorus, ab Apostolis, cum reli-
quo Jobi libro traditam fuisse. Animadversum velim id quoque, cum ex Syriaca lin-
gua translatum Jobi librum notat hæc clausula, non id sibi velle, Ebraicum quod
habemus exemplar ex Syriaco, sive ut alii censent, ex Arabico fuisse translatum à
Mose, ut voluit Auctor prioris Commentarii in Jobum qui Origeni tribuitur, sed
ex Ebraico Codice suam interpretationem Septuaginta Senes extudisse. Ita intellexit
Olympiodorus, qui cur Syriaca illic appelleretur Ebraica dialectus, erudite ostendit: ita
& Scholiastes quem citat Nobilius.

Nob, hoc loco.

*Disputatur
de ætate Jobi.*

VII. Ex superioribus conficitur Mose vetustiore Jobum fuisse. Minime vero otii
nostri res est, certe nec instituti hujus, in assignanda accurate ipsius ætate anxie la-
borare; præsertim cum in ea disquisitione diligenter versati sint viri eruditi. Dicam
obiter recentem mihi videri fuisse Jobi casum memoriam, cum ad eos describendos
Moses animum appulit, quo tempore apud focerum Jethro inter Madianitas degebat.
Mose vetustiore fuisse consentiens est quidem Interpretum prope omnium ac Chro-
nologorum opinio, at eum à Mosis ætate nimium in superiora removent quidam.
Thalmodista eo anno natum ferunt, quo in Ægyptum venit Jacobus, denatum an-
no quo inde Israëlita exierunt. Verum hariolos mittimus. Nos conjecturis probabili-
bus nixi & similia veri sectantes, vel paulo ante decessisse eum judicamus, quam
ipsius calamitatem & restitutionem Moses literis mandaret, vel etiam tum fortasse su-
peruisse.

*Resolvuntur
argumenta
Adversaria-
riorum.*

*Primum ar-
gumentum.*

Aben Ezr.
Coma. in
Job.

VIII. Adversus ea quæ de libri Job Auctore statuimus, plurima in contrariam
partem obijci solent, quorum cum maxima pars pervulgata sit, & ab aliis jam con-
futata, frustra in iis referendis desudarem, quæ aliunde peti possunt. Velut cum ex
Gregorii Nazianzeni auctoritate Salomonis opus id esse volunt quidam, ut supra dixi,
aut cum ex R. Levi ben Gerson partem Libri supposititiam esse pugnant. Potius est
ut nova quædam discutiamus argumenta, quibus confectionem ejus Mosis detrudere
literati quidam viri contendunt. Primum suggerit Aben Ezra, qui Sapientes ait Li-
bri Mosem scriptorem censere, sibi vero translatum videri, ac propterea subobscurum.
Librum translatum putat, à Mose translatum non negat. Imo vero ita videtur exi-
stimasse: cur enim Librum translatum ratus sit, causæ fuisse puto clausulam illam
superius memoratam, quæ perperam accepta multorum animos hac infecit opinione,
è Syriaco Jobi sermone Librum à Mose Ebraice fuisse conversum; cum è Syriaca lin-
gua, hoc est Ebraica, à Senibus Septuaginta Græcæ redditum orationi significet, ut
mox docui.

*Secundum
argumentum.*

IX. Aiunt deinde nusquam librum Jobi Mosis nomine citari, quod fieret ta-
men, si Mosem haberet auctorem. Ego vero in re dubia, aut vulgo ignorabili fieri
debuisset nego. Libri Josuæ, Judicum, Ruth, alique complures, quorum incerti sunt
Auctores, titulis suis indicantur, non scriptoribus; licet eos aliquis privata industria,
certis quantumvis argumentis deprehenderit. Complures laudavi supra in Libro hoc
Mosi assignando mecum sentientes, qui eum tamen, non ex Mosis scriptoris, sed ex
Jobi, cujus narratur historia, nomine appellare solent.

*Tertium ar-
gumentum.*

X. Ex loco, quem inter sacra Volumina obtinet iste Liber, tertium prodit argu-
mentum: quippe, inquiunt, si Mosis esset, Mosis libris adjungeretur; imo etiam
Pentateucho ipsi ordine præiret, quem tempore antecessit: hunc enim post exitum
ex Ægypto, illum in Madianitico secessu exaratum diximus. Ac si in digerendis Libris sa-
cris ratio temporum quo scripti sunt habita sit. Libris Regum, Paralipomenon, Esdrae,
Nehemiæ, Tobiae, Judith, & Esther, subijci solent Psalmi, Proverbia, Ecclesiastes,
& Canticum; quæ tamen, si spectetur ætas, præfigenda illis esse nemo instituitur.
Alio ordine libros illos collocant Latini & Græci, alio Ebraei. Ab his tres in classes
esse distributos tradit Hieronymus in Prologo Galeato: prior Legem habet, Penta-
teuchum nempe Mosis; secunda Prophetis constat, libris videlicet Josuæ, Judicum,

Samuelis, Regum, Isaïæ, Jeremiæ, Ezechielis, & Duodecim Prophetarum: postrema denique continet Hagiographa, quibus liber Jobi præfigitur. Aliæ fuerunt sanctorum Voluminum partitiones, de quibus consulere licet Sixti Senensis Bibliotheca, Sixt. Bibl. libr. cam: in his aliam, aliumque ordinem liber Jobi tenuit, prout diversa spectarunt ii, ^{1.} quibus disponendorum sacrorum Codicum cura tradita est. Non alia autem de causa Pentateucho Mosis librum Jobi conjunxisse videtur Hieronymus in Epistola ad Paulinum, quam quod ab eodem Auctore profectum utrumque crediderit.

XI. Quartum argumentum suppeditant vocabula quædam Libri hujus, vel *מִן* Quartum argumentum. *אֵינִי*, vel nusquam certe in scriptis Mosis, passim vero in recentioribus Scripturæ sanctæ Libris extantia: unde Mose recentius esse hoc opus colligi potest. Cui rationi supra occurri, cum dicerem nonnullas voces Ebræis non exauditas finxisse Mosem, pro ea licentia, quæ pudenter sumpta Poëtis conceditur, plerasque etiam peregrinas admisisse, cum Librum hunc carmine scriberet; cum præsertim in alieno solo versaretur, unde patriæ loquelæ adhæsit peregrinitas illa, quam deinceps scriptiois illius auctoritas in Ebræam gentem invexit. Sic enim comparatum est, ut quod arbitramur laude dignum, imitando consequi studeamus. Non ergo ex Davidis & Salomonis scriptioibus Jobi operis conditor; sed ex hoc opere potius exoticas suas locutiones David & Salomon, alique Prophetæ hausserunt.

XII. Ex his quæ leguntur versu penultimo libri Jobi: *Deditque filiabus pater suus hereditatem inter fratres earum*, Quintum argumentum. quintum efflorescit argumentum, vel conjectura potius, aut levis suspicio: id enim ab Ebræo scriptore notatum consulto videtur, quod Ebraico jure in hereditanda familia femina à fratribus in partem non vocarentur; unde effici putant latis jam à Mose legibus Librum hunc esse confectum. Verum istud hinc effici nego; nam rem, uti acta est, referre potuit Scriptor, nulla habita Ebraicæ Legis ratione. Etsi enim Legem nondum tulerat Moses de filiabus à successione removendis, id fortasse jam Ebræorum vel Arabum usus obtinebat. Similiter jubentur amici Jobi septem tauros & septem arietes holocausta offerre: etsi nondum sacrificiorum ritus in Levitico præscriptos sanxerat Deus. Levit. 23. 12. Nec enim putandum est quid legibus suis præcepit Moses, novum ad hoc tempus & inusitatum omnino fuisse: imo consuetudinem in multis Lex juvit; & quæ invexerat usus, jure firmata sunt.

XIII. Aiunt præterea nemini, præterquam Jobo vel amicis, perspectos esse potuisse sermones ultro citroque habitos, qui scriptioe illa continentur. Parata est ex superioribus responsio: nec enim persuadere voluit Moses dicta hæc omnia, prout jacent in Libro, à Jobo vel amicis fuisse prolata: nam quis putet amicos inter se verba familiariter commutantes carmina edidisse? Plane ita est, ut dixi, rem gestam & sermonum argumenta ad Mosem literis multorum & sermone omnium fuisse perlata, quæ uberiore deinde orationis filo & numeris adstricto convestivit.

XIV. Constat septimum argumentum ex eo quod dictus est *Job magnus inter Septimum argumentum.* *omnes orientales*, *בְּנֵי קִרְיָתַי*: quo nomine Arabes Ebræis Palæstinam incolentibus dici solebant, unde scriptorem libri Jobi incolam Palæstinæ fuisse concluditur. At id facile refellitur ex Madianicæ regionis situ, quæ ad Arabiæ & Ausitidis occasum posita est. Nec enim Palæstinæ solum incolis, sed gentibus universis familiare est alias gentes ex situ appellare. Hinc Græcis *ἀραβία*, quam Natoliam barbaram appellamus. Job. 1. 3.

XV. Mose recentiorem operis hujus Scriptorem existimarunt nonnulli, quod decimo quinto capite Chananæ gentis excidium obscure significatum videatur. Verum si quis hæc attente perlustrer, non Chananæ potius, quam cujuslibet alterius regionis depopulationem, nec tam ut rem gestam, quam ut rem gerendam illic expressam comperiet. Octavum argumentum.

XVI. Gravius oritur argumentum ex his Jobi verbis, quæ extant vicefimo sexto capite: *In fortitudine illius repente maria congregata sunt, & prudentia ejus percussit superbum.* Novum argumentum. Ebraice *רָהַב*, quod inter alia Ægyptum notat: unde ad Ægyptiorum & Pharaonis interitum ista pertinere censuit R. Selomoh, & ex recentioribus Grotius. Uterque contra reliquorum omnium Interpretum fidem, cum antiquorum, tum recentium, qui alio penitus retulerunt. Horum opiniones si quis avert cognoscere, adeat Spanhemianam Jobi historiam, luculentum opus, in quo solidis præterea rationibus hoc argumentum retunditur. Job. 26. 12. Spanh. Hist. Job. cap. 6.

XVII. Postremum argumentum hoc Jobi dicto continetur: *Et dixit Deus homini: Ecce timor Domini, ipsa est sapientia.* Existimavit Sebastianus Castalio hic tangi verba Deuteronomii, quibus ita Israelitas Moses compellat: *Scitis quod docuerim vos præcepta atque justitias, sicut mandavit mihi Dominus Deus meus: sic facietis ea in terra quam possessuri estis, & observabitis, & implebitis opere.* Decimum argumentum. *Hæc est enim vestra sapientia & intel-* Job. 28. 28. Castal. Pref. in Job. Deut. 4. 5. 6.